

ҲИСОБОТИ СОЛОНА 2019

ХАЗИНАИ СУҒУРТАИ
ПАСАНДОЗҲОИ
ШАХСОНИ ВОҚЕӢ

«ТАСДИҚ ШУДААСТ»
бо Қарори Шӯрои назирони
Ҳазина аз 04 марти с.2020, №1

**ҲИСОБОТИ СОЛОНАИ
ҲАЗИНАИ СУҒУРТАИ
ПАСАНДОЗҶОИ ШАХСОНИ
ВОҶЕӢ БАРОИ СОЛИ 2019**

Душанбе - 2020

МУНДАРИҶА

ХАЗИНА.....	5
МУҚАДДИМА.....	6
1. ШАРҲИ МУХТАСАРИ НИШОНДИҲАНДАҲОИ АСОСИИ МАКРОИҚТИСОДӢ ВА НИЗОМИ БОНКӢ ДАР СОЛИ 2019.....	7
2. НИЗОМИ СУҒУРТАИ ПАСАНДОЗҶО ВА ТАЪМИНИ ФАЪОЛИЯТИ МУНАЗЗАМИ ОН.....	11
2.1. <i>Иштироки ташкилотҳои қарзӣ дар низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ.....</i>	<i>11</i>
2.2. <i>Суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ аз ҷониби Ҳазина.....</i>	<i>13</i>
2.3. <i>Пардохти ҷубронпулии суғурта ва ҳолатҳои суғуртавӣ дар ташкilotи қарзии узви Ҳазина.....</i>	<i>18</i>
2.4. <i>Арзёбии пардохтҳои ҳатмии ташкилотҳои қарзӣ ба Ҳазина.....</i>	<i>19</i>
2.5. <i>Санҷиши ташкилотҳои қарзии узви Ҳазина .....</i>	<i>21</i>
3. ТАЪМИНИ ИҶРОИ ДИГАР ВАЗИФАҲОИ ХАЗИНА.....	22
3.1. <i>Фаъолияти сиёсати сармоягузорӣ ва идоракунии маблағҳо.....</i>	<i>22</i>
3.2. <i>Фаъолияти ташвиқотӣ ва робита бо ҷомеа.....</i>	<i>24</i>
3.3. <i>Такмили қонунгузорӣ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ.....</i>	<i>25</i>
3.4. <i>Ҳамкориҳои байналмилалӣ.....</i>	<i>26</i>
3.5. <i>Сохтори ташкилӣ ва кормандони Ҳазина.....</i>	<i>28</i>
4. НАҚШАҲОИ ХАЗИНА БАРОИ СОЛҲОИ 2020–2022.....	29
5. ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ ХАЗИНА.....	30

Ихтисораҳо

АБСП (IADI) - Ассотсиатсияи байналмилалии суғуртакунандагони пасандозҳо

БМТ - Бонки миллии Тоҷикистон

БАТР – Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд

БОР – Бонки Осиёгии Рушд

Вазорати молия - Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон

ИМА – Иёлоти муттаҳидаи Америка

КМА, Кумитаи АБСП (IADI)- Кумитаи минтақавии Авруосиёи Ассотсиатсияи байналмилалии суғуртакунандагони пасандозҳо

Қонун - Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ”

ММД – Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ

Ташкилоти қарзии узви Хазина - Ташкилотҳои қарзии – узви низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ

ТАҚХ – Ташкилоти амонатии қарзии хурд

ТҚ – Ташкилоти қарзӣ

Хазина - Хазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ

ХБА – Хазинаи байналмилалии асъор

Шӯрои нозирон - Шӯрои нозирони Хазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ

ЧДММ – Ҷамъияти дорои масъулиятҳои маҳдуд

ЧСК – Ҷамъияти саҳомии кушода

ЧСП – Ҷамъияти саҳомии пушида

ҶТ – Ҷумҳурии Тоҷикистон

ХАЗИНА

Хазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ (минбаъд - Хазина) шахси ҳуқуқии ғайритиҷоратӣ буда, бо мақсади ҳифзи пасандозҳои аҳоли аз хавфи муфлисшавии ташкилоти қарзӣ дар асоси қарори муассисон соли 2004 ҳамчун “Фонди кафолати амонатҳои шахсони воқеӣ” таъсис дода шудааст. Дар натиҷаи таҷдиди сохтори ташкилию ҳуқуқӣ ва мавриди амал қарор гирифтани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ”, Хазина вориси ҳуқуқии “Фонди кафолати амонатҳои шахсони воқеӣ” гардида, ҳуқуқу уҳдадориро, молу мулк ва кафолатҳои онро ба зимма гирифт.

Заминаҳои ҳуқуқии фаъолияти Хазина бо қонуни мазкур танзим карда шуда, мутобиқи он мақсади асосии Хазина ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии пасандоздорон бо роҳи пардохти ҷубронпулии суғурта ва таҳкими боварии аҳоли ба низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян шудааст.

Хазина барои ноил гардидан ба мақсадҳои худ ҷубронпулии суғуртаро сари вақт муайян ва ба пасандоздорон пардохт мекунад, феҳристи ташкилотҳои қарзии узви Хазинаро омода менамояд, пардохтҳои тақвими ташкилотҳои қарзиро арзёбӣ мекунад, ҷамъоварӣ ва баҳисобгирии пардохтпулиҳои ташкилотҳои қарзиро амалӣ менамояд, бо мақсади андӯхти молу мулки Хазина маблағҳои Хазинаро сармоягузорӣ, идора ва ҷойгир мекунад. Инчунин, тибқи Қонун ваколатҳои Хазина иштироқи онро дар раванди батанзимдарории ташкилотҳои қарзӣ пешбинӣ менамояд.

Хазина дар раванди фаъолияти корӣ принципҳои ҳатмӣ будани узвияти ташкилотҳои қарзӣ ба Хазина, ки иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистонро барои ҷалби пасандозҳои шахсони воқеӣ дорад¹, таъмини шаффофият ва масъулияти молиявиро асос мекунад.

Мақоми олии идоракунии Хазина аз Шӯрои нозирони Хазина иборат мебошад, ки он барои назорати умумии фаъолияти Хазина масъул мебошад.

---

¹ Бонки давлатии БДА ҶТ “Амонатбонк” ва бонки исломии ҶСК “Тавҳидбонк” тибқи қонунгузориҳои ҷорӣ аз узвият истисно шудаанд.

МУҚАДДИМА

Ҳисоботи солонаи Ҳазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ мутобиқи моддаи 11 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ» таҳия ва пешниҳод гардида, он ҳисоботро оид ба вазъи низоми суғуртаи пасандозҳо ва фаъолияти Ҳазина дар давраи аз 1 январ то 31 декабри соли 2019 дар бар мегирад.

Ҳазина фаъолияти худро дар соли 2019 дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ”, Стратегияи рушди Ҳазина барои солҳои 2017-2022 ва қарору супоришҳои Шӯрои нозирони Ҳазина ҷиҳати таъмини ҳимояи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии пасандоздорон ва таҳкими боварии аҳоли ба низоми бонкии кишвар амалӣ намуд.

Дар соли 2019 барқарорёбии раванди афзоиши нишондиҳандаҳои асосии маҷмӯи низоми бонкӣ, аз ҷумла ҳаҷми дороиҳо, сандуқи қарзӣ ва сармоя мушоҳида гашт. Ҳамзамон, раванди тозакунии тавозун ва сандуқи қарзӣ аз дороиҳои беэътимоди солҳои қаблӣ чамъшуда идома ёфта, мавқеи пардохтпазирӣ ва даромаднокии ташкилотҳои қарзӣ беҳтар гардид. Дар баробари ин, тамоюли нисбатан сусти афзоиши ҳаҷми пасандозҳои низоми бонкӣ дида шуд, ки ин аз ҳоло ҳам кофӣ набудани дараҷаи эътимоди аҳоли вобаста ба оқибатҳои таъсири вазъи бонкҳои муаммодор² гувоҳӣ медиҳад.

Бояд қайд намуд, ки дар давоми соли 2019 низ вазъи номуайян ва хавфи ба вуқӯъ омадани ҳолати суғуртавӣ дар бонкҳои муаммодор, ки ҳаҷми назарраси пасандозҳои шахсони воқеӣ ба ин бонкҳо рост меояд, баланд арзёбӣ гардида, идомаёбии мушкилии бонкҳои муаммодор ба вазъи низоми бонкию молиявӣ ва низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ, инчунин барқарор гардидани эътимоднокии аҳоли таъсири манфӣ расонид.

Дар соли ҳисоботӣ камшавии шумораи ташкилотҳои қарзӣ дар низоми суғуртаи пасандозҳо дар натиҷаи барҳамдиҳии ихтиёрӣ ва маҷбурии онҳо идома ёфт. Дар ин раванд Ҳазина бо мақсади иҷрои вазифаҳои асосии худ пардохти ҷубронпулии суғуртаро дар ду ҳолати

---

² Аз ҷумла, ҶСК “Агроинвестбанк”, ҶСК “Тоҷиксодиротбанк” ва ҶСК “Бонки рушди Тоҷикистон”

суғуртави ба пасандоздорони ташкилотҳои амонатии қарзии хурди муфлисшуда саривақт ва ба пуррагӣ тибқи тартиби муқарраршуда таъмин намуд. Бо назардошти ин, дар панҷ соли охир дар маҷмуъ 12 ҳолати суғуртави ба вуқӯъ омада, аз ҷониби Ҳазина ба маблағи умумии 23,0 млн. сомони ҷубронпулӣ пардохт карда шуд.

Дар соли сипаришуда новобаста аз омилҳои таъсиррасон фаъолияти молиявии Ҳазина бо нишондиҳандаҳои мусбӣ ҷамъбаст гардида, ҷиҳати дар давраи дарозмуҳлат таъмин намудани устувории молиявии Ҳазина ва иҷрои босамари ваколатҳои он, инчунин дар самти такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва пешбурди корҳои таблиғотӣ ва ташвиқотӣ дар ҳамкорӣ бо ташкилотҳои байналмилалӣ молиявӣ ва вазорату идораҳои дахлдор як қатор пешниҳодҳо ва тадбирҳои зарурӣ андешида шуданд.

1. ШАРҲИ МУХТАСАРИ НИШОНДИҲАНДАҲОИ АСОСИИ МАКРОИҚТИСОДӢ ВА НИЗОМИ БОНКӢ ДАР СОЛИ 2019

Вазъи нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ ва низоми бонкӣ ҳамчун омилҳои ба тамоюли рушди низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ таъсиррасон, арзёбӣ мегардад. Бинобар ин, Ҳазина раванди таъсири эҳтимолии омилҳои дохилию берунӣ, вазъи иқтисодиёт ва низоми молиявӣ бонкиро ба сатҳи кифоятӣ, мутаносибӣ ва устувории маблағҳои Ҳазина пайваста мавриди мониторинг ва арзёбӣ қарор медиҳад.

Тибқи нишондиҳандаҳои омори расмӣ дар соли 2019 раванди рушди устувори иқтисодиёти кишвар ба қайд гирифта шуда, ҳаҷми Маҷмуи Маҳсулоти Дохилӣ (ММД) 77,4 млрд. сомони ва рушди воқеии он 7,5 фоизро ташкил дод. Нишондиҳандаи ММД ба сари аҳоли бошад ба 8,4 ҳаз. сомони (863 долл. ИМА) расид.

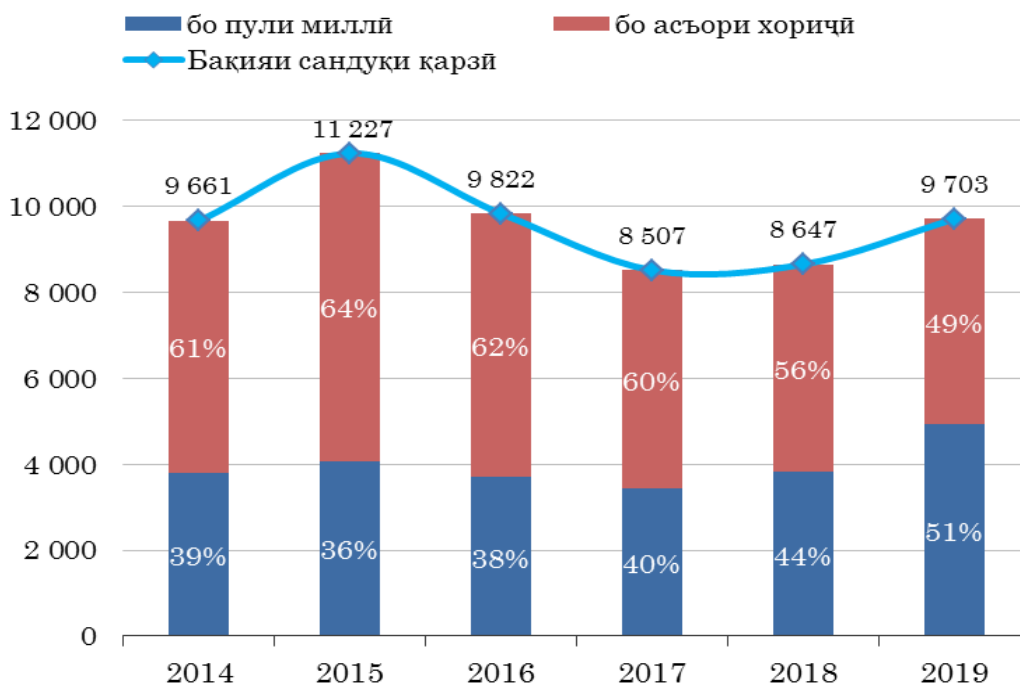
Сатҳи таваррум нисбат ба соли гузашта 2,6 банди фоизӣ афзуда 8,0 фоизро ташкил дод. Ҳаҷми воридоти молу хизматрасонӣ 6,3 фоиз ва содирот 9,4 фоиз афзуда, касри тавозуни савдои кишвар дар қиёс ба соли 2018 ба андозаи 4,8 фоиз зиёд гардид.

Дар давоми соли ҳисоботӣ БМТ меъёри фоизи бозтамвилро ба ҳисоби миёнавазн дар сатҳи 13,7 фоиз, ки нисбат ба соли қаблӣ 0,5 банди фоизӣ камтар аст, нигоҳ дошт.

Ҳамзамон, вобаста ба таъсири омилҳои мухталиф, аз он ҷумла барқарорёбии вуруди маблағҳои интиқолии фаромарзӣ, афзоиши воридоти молҳо, вазъи иқтисодӣ дар Русия ва таъсири омилҳои геосиёсӣ, қурби расмӣи сомонӣ нисбат ба доллари ИМА дар сатҳи муътадил 2,7 фоиз коҳиш ёфт.

Дар интиҳои соли ҳисоботӣ дороиҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ 21 975,8 млн. сомониро ташкил дода, нисбат ба соли қаблӣ 3,7 фоиз, асосан аз ҳисоби афзоиши сандуқи қарзӣ зиёд шуданд. Бақияи сандуқи қарзӣ 9 703,3 млн. сомониро ташкил дода, ба андозаи 12,1 фоиз, бештар аз ҳисоби афзоиши бақияи қарзҳои шахсонӣ воқеӣ ва бахши давлатӣ афзуд. Дар сохтори сандуқи қарзӣ бақияи қарзҳои аз ҷониби бонкҳо додасуда (7,6 млрд. сомонӣ) 15,1 фоиз афзоиш ёфта, бақияи қарзҳои аз ҷониби ташкилотҳои маблағгузори хурд додасуда (2,1 млрд. сомонӣ) бошад бетағйир монд.

Тағйирёбии бақияи сандуқи қарзии ташкилотҳои қарзии молиявӣ, бо млн. сомонӣ ва бо ҳиссаи фоизӣ (манбаъ: БМТ, Ҳазина)

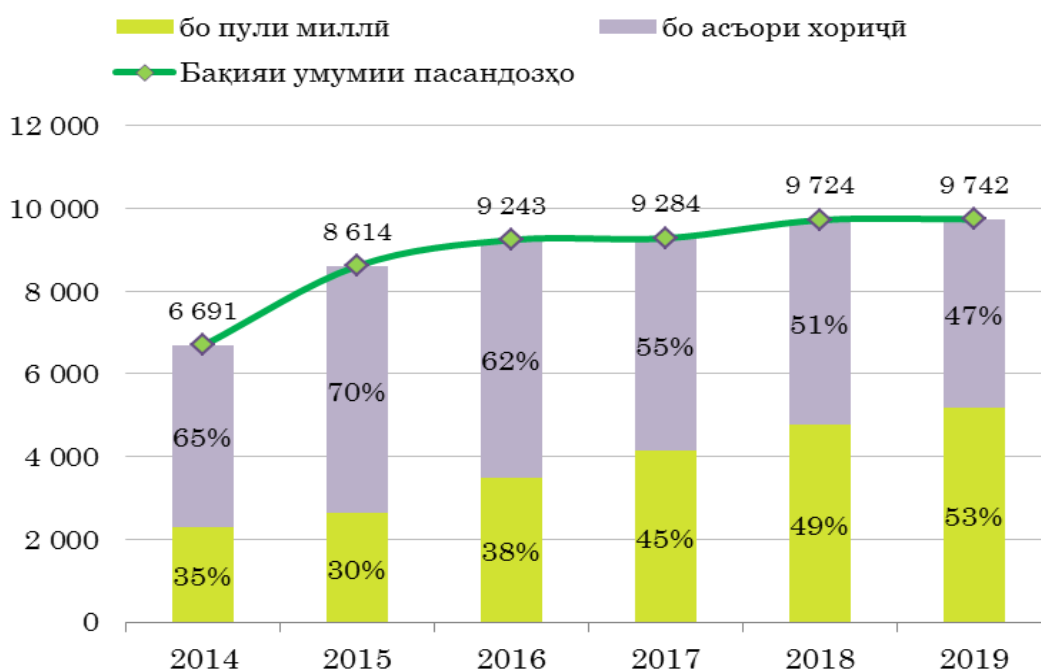
Бо вуҷуди он, ки дар соли ҳисоботӣ раванди камшавии қарзҳои ғайрифаъол идома ёфт, сифати дороиҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ вобаста ба вазъи бонкҳои муаммодор ҳоло ҳам дар сатҳи

ғайриқаноатбахш қарор дошт. Дар сандуқи қарзӣ ҳаҷми қарзҳои ғайрифаъол (қарзҳои зиёда аз 30 рӯз батаъхиратода) 2 480,6 млн. сомони ро ташкил дода, ҳиссаи он 25,6 ғоизи сандуқи қарзиро ташкил дод, ки ин нишондиҳанда дар соли қаблӣ 30,3 ғоиз буд. Дар баробари ин, ҳамчун омили мусбӣ дар ҷамъбасти соли ҳисоботӣ фонди пӯшонидани талафоти имконпазир, ки аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ аз рӯи қарзҳои ғайрифаъол ташкил дода шудааст, ба андозаи 3,1 банди ғоизӣ то ба 96,5 ғоизи ҳаҷми қарзҳои ғайрифаъол афзуд.

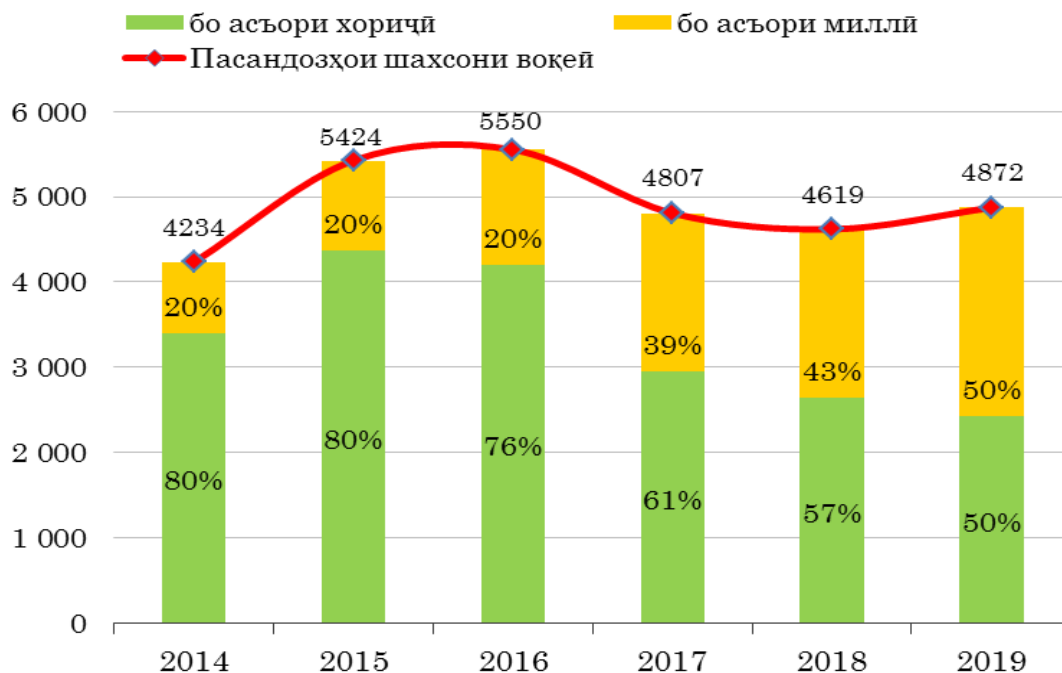
Бақияи умумии пасандозҳо дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ 9 742,2 млн. сомони ро ташкил дод, ки нисбат ба соли қаблӣ ҳамагӣ 0,2 ғоиз зиёд мебошад. Бақияи пасандозҳо бо пули миллий 8,5 ғоиз афзуда, бо асъори хориҷӣ бошад 7,8 ғоиз коҳиш ёфт.

Тағйирёбии бақияи пасандозҳои ташкилотҳои қарзии молиявӣ, бо млн. сомонӣ ва бо ҳиссаи ғоизӣ (манбаъ: БМТ, Ҳазина)

Ҳаҷми бақияи умумии пасандозҳои шахсони воқеӣ 4 872,0 млн. сомони ро ташкил намуд, ки нисбат ба соли гузашта 5,5 ғоиз зиёд мебошад. Дар ҳоле, ки дар давраи ҳисоботӣ ҳамчун омили мусбӣ бақияи пасандозҳои шахсони воқеӣ бо пули миллий 22,6 ғоиз зиёд гардиданд, бо асъори хориҷӣ бошад ҳаҷми онҳо 7,4 ғоиз коҳиш ёфт.

Тағйирёбии бақияи пасандозҳои шахсони воқеӣ, млн.сомонӣ ва %
(манбаъ: БМТ, ҳисобҳои Ҳазина)

Бояд қайд намуд, ки ҳассосияти тавозуни ташкилотҳои қарзӣ ба ҳавфҳои асъорӣ бо вучуди тадриҷан кам шудани сатҳи долларишавии он, ҳоло ҳам назаррас мебошад. Аз ҷумла, дар сохтори сандуқи қарзӣ 4 768,4 млн. сомонӣ ё худ 48,7 фоизи қарзҳо ба қарзҳои асъорӣ рост омада (55,0 фоиз дар соли 2018), аз бақияи умумии қарзҳои асъорӣ 43,0 фоиз ба қарзҳои ғайрифаъол рост меояд. Ҳиссаи пасандозҳо бо асъори хориҷӣ бошад 46,9 фоизи ҳаҷми умумии пасандозҳоро ташкил дод (51,0 фоиз дар соли 2018).

Дар соли ҳисоботӣ риояи меъёрҳои асосии мақбул аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ барзиёд иҷро гардида, даромаднокии дороиҳо ва сармоя мусбӣ ҷамъбаст ёфт. Аз ҷумла, меъёри кифоятии сармоя 21,4 фоизро (талаботи меъёрӣ - 12 фоиз) ва меъёри пардохтпазирӣ 67,5 фоизро (талаботи меъёрӣ - 30 фоиз) ташкил дод.

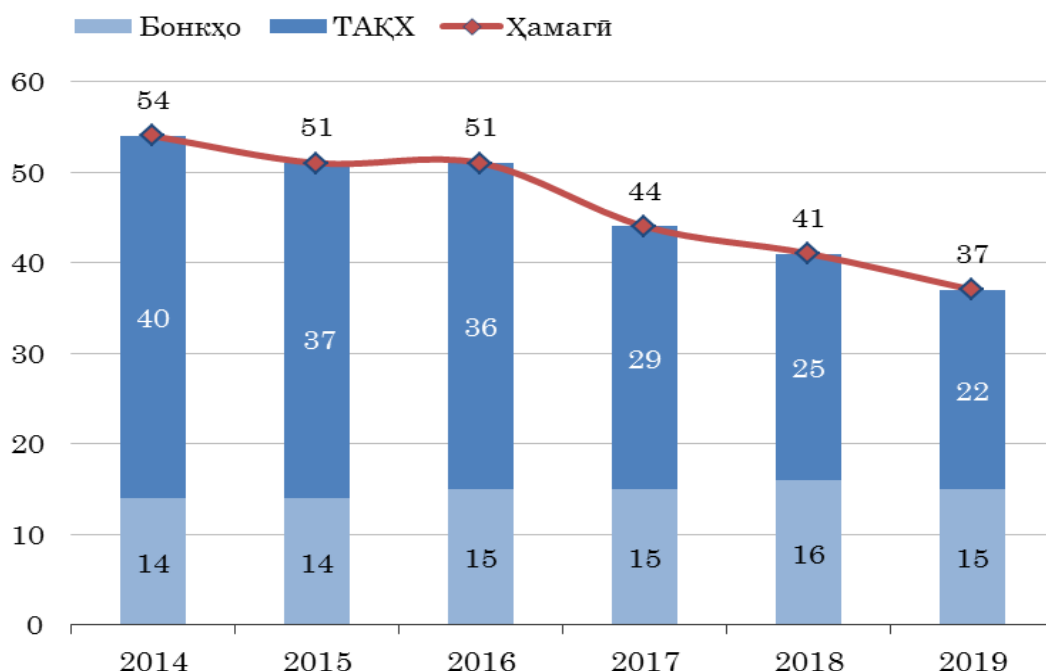
Мушкилии асосии дар низоми бонкӣ мавҷудбуда, ки пайваста таъсири манфии худро ба вазъи низом расонида истодааст, бо ҳолати ғайриқаноатбахши бонкҳои муаммодор алоқамандӣ дошт. Бояд тазаққур дод, ки идомаёбии мушкилии бонкҳои муаммодор ҳалли мувофиқи худро баҳри барқарор намудани эътимоднокии низоми бонкӣ тақозо менамояд.

2. НИЗОМИ СУҒУРТАИ ПАСАНДОЗҶО ВА ТАЪМИНИ ФАЪОЛИЯТИ МУНАЗЗАМИ ОН

2.1. Иштироки ташкилотҳои қарзӣ дар низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ

Ба ҳолати 31 декабри соли 2019 дар Феҳристи ташкилотҳои қарзӣ – узви низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ 37 ташкилоти қарзӣ ворид карда шудааст, аз ҷумла 15 адад бонк ва 22 адад ташкилотҳои амонатии қарзии хурд (ниг. ба Замимаи 1).

Шумораи ташкилотҳои қарзии аъзои низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ, адад (манбаъ: Ҳазина)

Умуман, дар тӯли панҷ соли охир фаъолияти 2 бонк ва 10 ташкилоти амонатии қарзии хурд бо сабаби барҳамдиҳии маҷбурӣ ва 8 ташкилоти амонатии қарзии хурд бо сабаби барҳамдиҳии ихтиёри қатъ карда шуд.

Дар соли 2019 дар Феҳристи ташкилотҳои қарзӣ – узви низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ (минбаъд - Феҳрист) тағйиру иловаҳои зерин ворид карда шуд:

- дар асоси қарорҳои Бонки миллии Тоҷикистон иҷозатномаи ташкилотҳои қарзии ҶДММ ТАҚХ “Молия ва сармоя” ва ҶДММ

ТАҚХ “Баракат” барои анҷом додани амалиётҳои бонкӣ бозхонд карда шуд ва фаъолияти онҳо дар асоси барҳамдиҳии маҷбурӣ қатъ гардид. Инчунин, иҷозатномаи ҚДММ ТАҚХ “Азимӣ-молия” бо сабаби барҳамдиҳии ихтиёрӣ бозхонд карда шуда, ташкилотҳои қарзии мазкур аз Феҳрист хориҷ карда шуданд;

- ташкилоти қарзии навтаъсиси ҚДММ ТАҚХ «Васл» ба Феҳрист дохил карда шуда, ба он Тасдиқнома дар бораи узвият дар Хазина супорида шуд;

- дар натиҷаи якҷояшавии ҚДММ ТАҚХ “Арванд” ва ҚСП “АксесБонк Тоҷикистон” ташкилоти қарзии ҚСП Бонки «Арванд» таъсис дода шуд, ки ба он Тасдиқнома дар бораи узвият дар Хазина супорида шуд;

- бо сабаби табдилдиҳии ҚСП “Казкоммертсбонк Тоҷикистон” ба ҚСП “Халиқ Бонк Тоҷикистон”, ба ташкилоти қарзии мазкур Тасдиқномаи нав дар бораи узвият дар Хазина дода шуд;

- бинобар ба бонки исломӣ табдил додани ҚСК “Соҳибкорбонк”, номи он ба ҚСК “Тавҳидбонк” иваз шуд. Мутобиқи моддаи 5 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти бонкии исломӣ”, ташкилотҳои қарзии исломӣ иштирокчии низоми суғуртаи пасандозҳо намебошанд ва пасандозҳои дар онҳо ҷойгир карда шуда дар низоми анъанавии суғуртаи пасандозҳо суғурта карда намешаванд. Вобаста ба ин, ҚСК “Соҳибкорбонк” аз Феҳрист бароварда шуда, ҚСК “Тавҳидбонк” ҳамчун ташкилоти қарзии исломӣ ба низоми суғуртаи пасандозҳо шахсони воқеӣ шомил карда нашуд;

Бояд қайд намуд, ки дар байни бонкҳои анъанавӣ танҳо БДА ҚТ “Амонатбонк” бинобар сабаби кафолати пурраи давлатӣ доштан, ба низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ шомил нест, ки ин ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ”, таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ ва тавсияҳои коршиносони ташкилотҳои байналмилалии молиявӣ муҳолиф буда, ҷиҳати таъмин ва фароҳам овардани шароити рақобати солиму баробар созгор нест. Бинобар ин, яке аз масъалаҳои, ки дар нақшаи кории Хазина ворид карда мешавад, ин дар оянда таъмини фарогирии пурраи бонкҳо дар низоми суғуртаи пасандозҳо ба ҳисоб меравад.

2.2. Суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ аз ҷониби Ҳазина

Тибқи ҳисоботҳои пешниҳодшудаи ташкилотҳои қарзӣ, ба ҳолати 1 январи соли 2020 ҳаҷми умумии пасандозҳои шахсони воқеии аз ҷониби Ҳазина суғурташуда 3 030,1 млн. сомони ро ташкил дода, шумораи пасандоздорони суғурташуда 376,2 ҳаз. нафарро дар бар гирифт³. Маблағи пасандозҳо ва шумораи пасандоздорони суғурташуда нисбат ба соли қаблӣ мувофиқан 2,3 фоиз кам ва 12,2 фоиз зиёд гардид.

Маблағ ва шумораи пасандозҳои суғурташудаи шахсони воқеӣ бо млн. сомонӣ (манбаъ: Ҳазина)

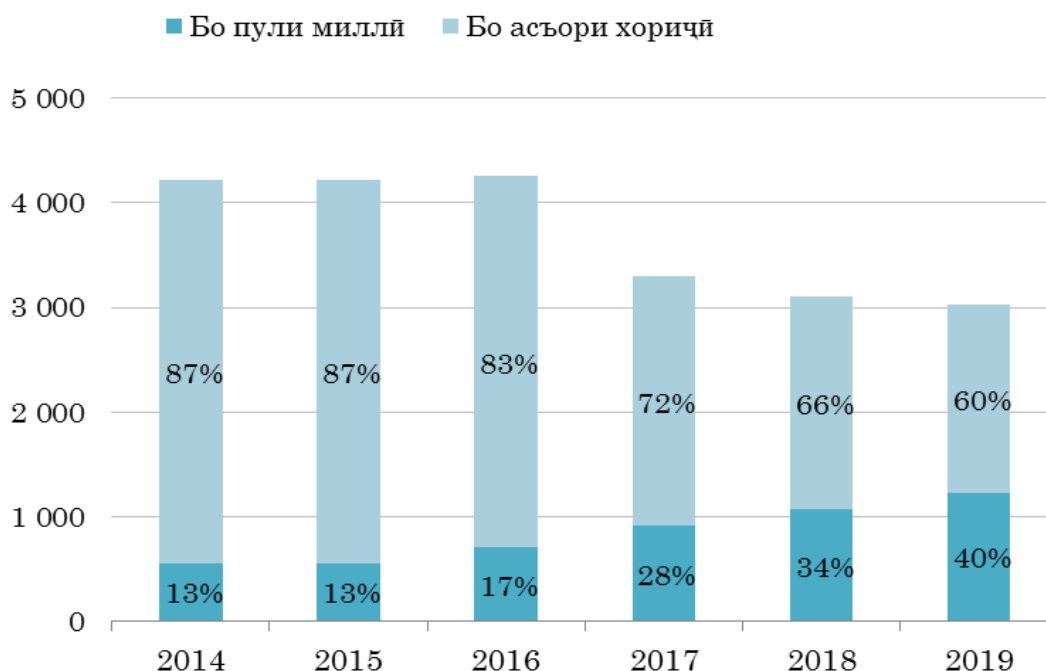

Аз рӯи сохтори асъорӣ 40,5 фоизи маблағи пасандозҳои суғурташудаи шахсони воқеӣ ба пули миллӣ ва 59,5 фоиз ба асъори хориҷӣ рост меояд. Ҳамзамон, аз шумораи умумии пасандоздорон суратҳисобҳои пасандоздороне, ки пасандозхояшон бо сомонӣ ва бо асъори хориҷӣ аст, мувофиқан 76,2 фоиз ва 23,8 фоизро ташкил медиҳанд.

³ Бе назардошти пасандозҳое, ки тибқи моддаи 24 Қонуни ҶТ “Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ” суғурта намешаванд.

Пасандозҳои суғурташудаи шахсони воқеӣ аз рӯи асёр

(манбаъ: Ҳазина)

Дар мавриди тақсимои ҳаҷми пасандозҳо ва шумораи пасандоздорони суғурташудаи ташкилотҳои қарзӣ маълум мегардад, ки 95,0 фоизи шумораи пасандоздорон ба пасандозҳои маблағашон то 29,0 ҳаз. сомонӣ буда рост омада, 80,0 фоизи ҳаҷми пасандозҳо ба пасандозҳои маблағашон зиёда аз 29 ҳаз. сомонӣ буда рост меояд.

Қайд кардан лозим аст, ки мутобиқи Қонуни ҶТ “Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ” андозаи ҷубронпулӣ аз рӯи пасандозҳо бо пули миллӣ на бештар аз 500 ва аз рӯи пасандозҳо бо асёри хориҷӣ на бештар аз 350 нишондиҳанда барои ҳисобҳо муайян гардидааст.

Тибқи Қонуни ҶТ “Дар бораи буҷети давлатӣ барои соли 2019” аз 1 январи соли 2019 нишондиҳанда барои ҳисобҳо ба андозаи 55 сомонӣ муқаррар карда шуда буд, ки дар натиҷа андозаи ҷубронпулӣ аз рӯи пасандозҳо бо пули миллӣ аз 25000 то 27500 сомонӣ ва аз рӯи пасандозҳо бо асёри хориҷӣ аз 17500 то ба 19250 сомонӣ зиёд шуд. Бо назардошти он, ки нишондиҳандаи мазкур тибқи Қонуни ҶТ “Дар бораи буҷети давлатӣ барои соли 2020” аз 1 январи соли 2020 дар

ҳаҷми 58 сомонӣ муқаррар карда шуд, андозаи ҷубронпулӣ мутаносибан аз рӯи пасандозҳо бо пули миллӣ то 29000 сомонӣ ва бо асъори хориҷӣ то 20300 сомонӣ зиёд шуда, боиси афзоиши ҳаҷми уҳдадориҳои потенциалии Ҳазина дар назди пасандоздорон гардид.

Ба санаи 1 январи соли 2020 маблағи умумии пасандозҳои суғурташуда дар доираи андозаи ҷубронпулӣ ё худ уҳдадориҳои Ҳазина аз рӯи пардохти ҷубронпулӣ дар назди пасандоздорони суғурташуда 1 050,8 млн. сомониро ташкил дод, ки он нисбат ба соли қаблӣ 7,1 фоиз афзуд. Маблағи уҳдадориҳои Ҳазина 34,7 фоизи ҳиссаи умумии пасандозҳои суғурташудаи шахсони воқеиро руйпӯш менамояд (дар ҳамин давраи соли қаблӣ - 31,6 фоиз буд). Ин маънои онро дорад, ки дар мавриди эҳтимолан ба вуқӯъ омадани ҳолати суғуртавӣ дар ҳамаи ташкилотҳои қарзӣ, Ҳазина бояд ба ин баробар маблағи пасандозҳои суғурташударо пардохт намояд.

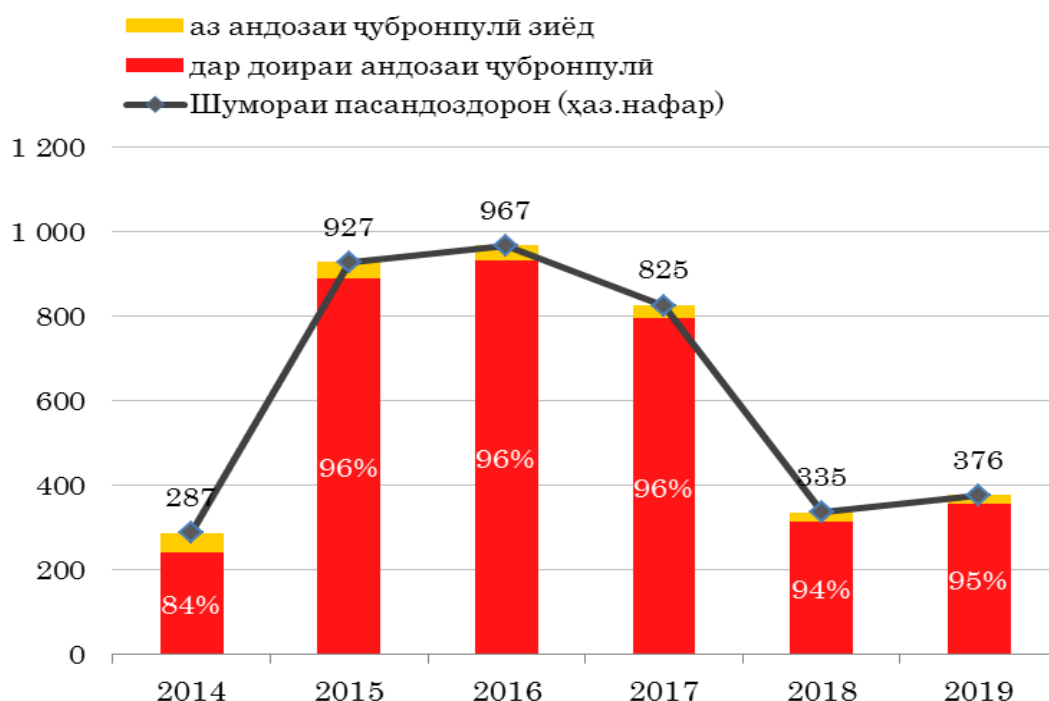
Ҳамзамон, аз ҳаҷми умумии уҳдадориҳои Ҳазина 66,7 фоиз уҳдадорӣ аз рӯи пасандозҳои суғурташуда бо пули миллӣ ва 33,3 фоиз аз рӯи пасандозҳои асъори хориҷии шахсони воқеӣ мебошад.

**Сохтори маблағи пасандозҳои суғурташудаи шахсони воқеӣ,
бо млн. сомонӣ ва бо % (манбаъ: Ҳазина)**

Таҳлили сохтори пасандозҳои суғурташудаи шахсони воқеӣ нишон медиҳад, ки аз шумораи умумии пасандоздорони суғурташуда ҳиссаи бештари он - 94,6 Ҷоиз (355,9 ҳаз. нафар) дар доираи маблағи ҷубронпулӣ пурра фаро гирифта шуда, шумораи пасандоздорони аз андозаи ҷубронпулӣ зиёд ва қисман ҷуброншаванда бошад 5,4 Ҷоизи пасандоздорон (20,3 ҳаз. нафар)-ро ташкил медиҳад. Нишондиҳандаҳои мазкур аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки шумораи бештари пасандоздорони суғурташуда аз ҷониби Ҳазина пурра Ҷимоя карда мешавад.

Сохтори шумораи пасандоздорони суғурташуда, бо ҳаз. нафар ва Ҷо % (манбаъ: Ҳазина)

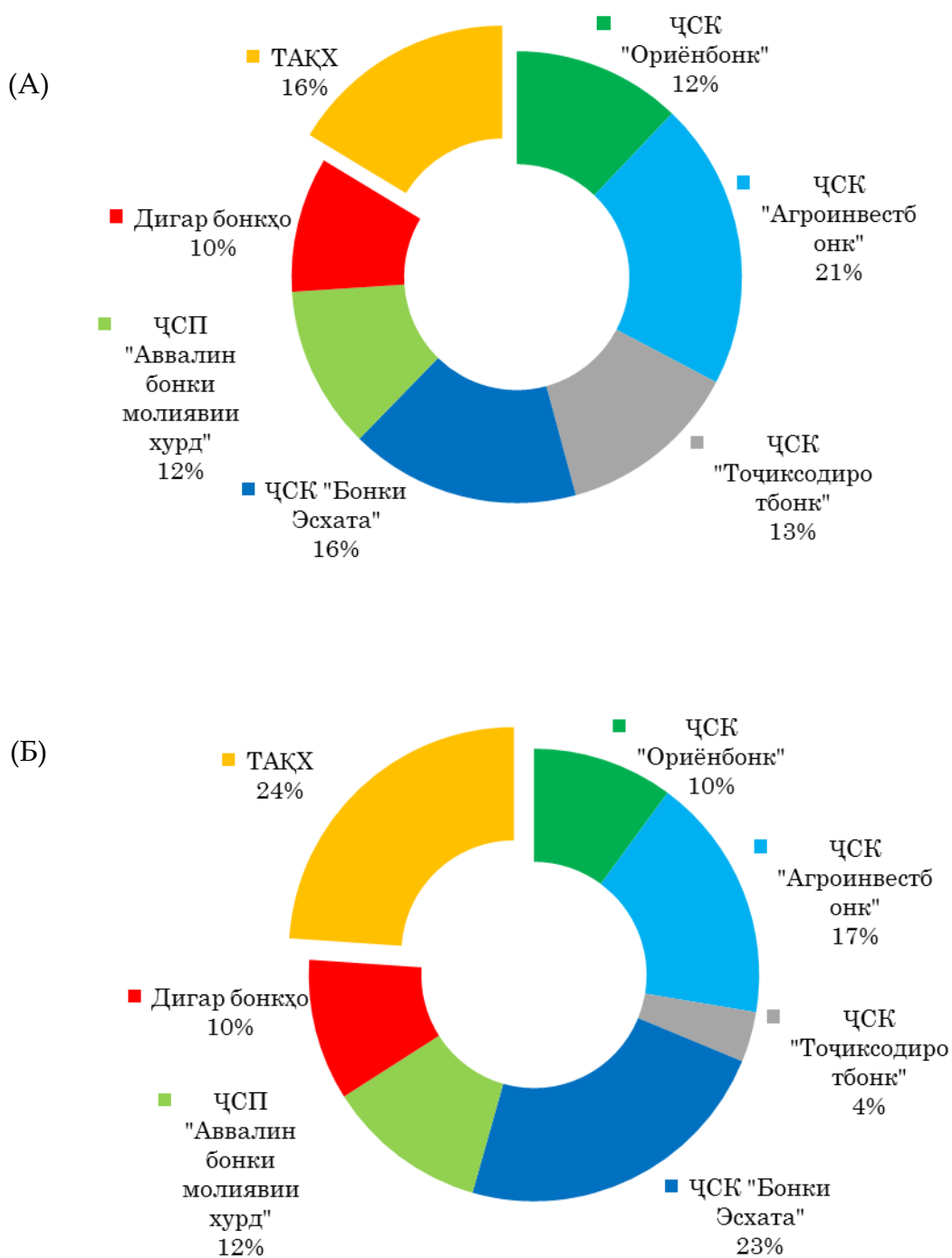
Қисми бештари маблағи пасандозҳои суғурташуда маъмулан ба бонкҳо рост меояд, ки онҳо дар умум 83,6 Ҷоизи пасандозҳои суғурташударо ташкил медиҳанд. Аз рӯи шумора низ ҳиссаи асосии пасандоздорон – 76,1 Ҷоиз ба бонкҳо рост меояд. Дар баробари ин, уҳдадории Ҳазина аз рӯи пардохти ҷубронпулии суғурта дар назди бонкҳо 78,2 Ҷоиз ва дар назди ташкилотҳои амонатии қарзии хурд 21,8 Ҷоизро ташкил медиҳад.

Ҳамзамон, ҳаҷми асосии пасандозҳои суғурташуда ва вобаста ба ин уҳдадории суғуртавии Ҳазина аз рӯи ташкилотҳои қарзӣ асосан

миёни якчанд ташкилот таҷамуъ шудааст. Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки 85,0 фоизи пасандозҳои суғурташудаи шахсонаи воқеӣ ҳам аз ҷиҳати ҳаҷм ва ҳам аз ҷиҳати шумора танҳо ба панҷ бонк ва як ташкилоти амонатии қарзии хурд меояд.

Сохтори пасандозҳои суғурташуда аз рӯи ташкилотҳои қарзӣ бо маблағ (А) ва шумора (Б) (манбаъ: Ҳазина)

2.3. Пардохти ҷубронпулии суғурта ва ҳолатҳои суғуртавӣ дар ташкилоти қарзии узви Ҳазина

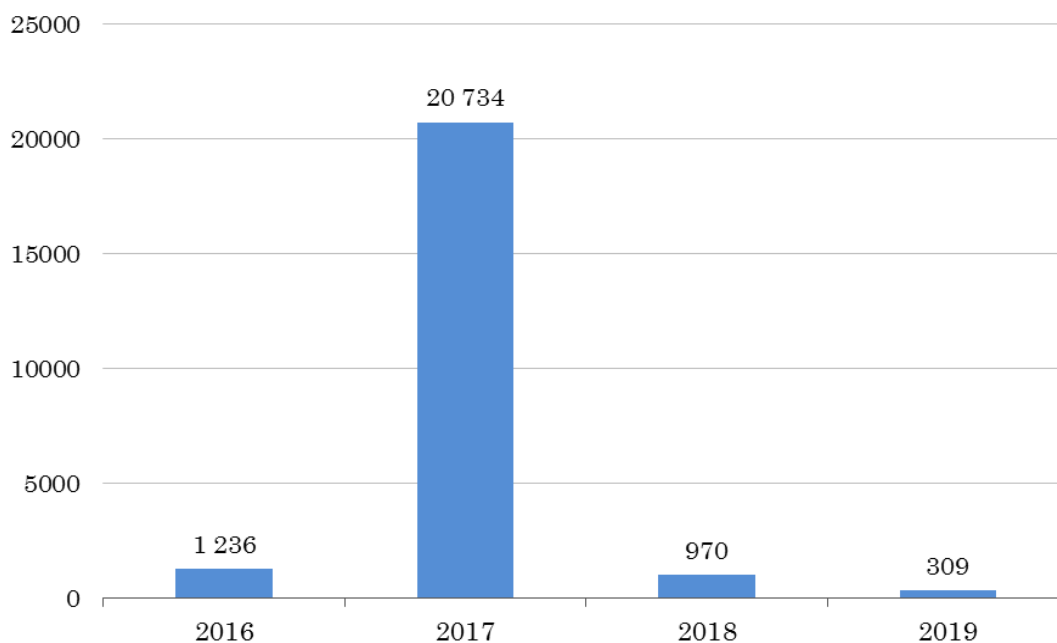
Дар соли 2019 дар ду ташкилоти қарзии узви Ҳазина ҳолати суғуртавӣ ба вуқӯъ омад. Иҷозатномаҳои ташкилотҳои қарзии ҶДММ ТАҚХ “Молия ва сармоя” ва ҶДММ ТАҚХ “Баракат” барои анҷом додани амалиётҳои бонкӣ бозхонд карда шуд ва мутобиқи ҳалномаҳои судӣ фаъолияти онҳо дар асоси барҳамдиҳии маҷбурӣ қатъ гардид.

Ҳазина дар асоси Феҳристи пешниҳоднамудаи мудирони махсус тавассути бонк-агенти худ (ҶСП ТАҚХ “Хумо”) ба пасандоздорони суғурташудаи ташкилотҳои қарзии мазкур ба маблағи 309,2 ҳаз. сомонӣ ҷубронпулӣ пардохт карда шуд. Пардохти ҷубронпулии суғурта ба пасандоздорони ин ташкилотҳои қарзӣ санаи 26 августи соли 2019 оғоз гардид.

Дар панҷ соли охир Ҳазина саривақт ба пасандоздорони суғурташудаи 12 ташкилоти қарзӣ ба маблағи 23,0 млн. сомонӣ ҷубронпулӣ пардохт намудааст.

Пардохти ҷубронпулии суғурта ба пасандоздорон

(манбаъ: Ҳазина)

Дар баробари ин бояд қайд кард, ки айни замон раванди пардохти ҷубронпулӣ дар ду бонк ва нуҳ ташкилоти амонатии қарзии хурд пурра ба итмом расида, танҳо дар як ташкилоти амонатии қарзии хурд (ҶДММ ТАҚХ "Молия ва сармоя") идома дорад.

Мутобиқи Қонун ҳуқуқи талаби манфиатаҳои пасандоздор баробар ба андозаи маблағи пардохташудаи ҷубронпулӣ ба Хазина вогузор карда мешавад ва он бояд тибқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи барҳамдиҳии ташкилотҳои қарзӣ" қонё карда шавад. Мутаассифона, раванди қонё гардонидани талаби қарздохон аз ҷониби ташкилотҳои қарзии барҳамдодашуда суст ба роҳ монда шудааст ва дар соли ҳисоботӣ аз ҷониби танҳо як ташкилоти қарзии барҳамдодашудаи ҶДММ ТАҚХ "Баракат" талаби Хазина оиди маблағи пардохташудаи ҷубронпулии суғурта пурра қонё гардид.

2.4. Арзёбии пардохтҳои ҳатмии ташкилотҳои қарзӣ ба Хазина

Дар соли ҳисоботӣ тавре пештар қайд гардид ташкилоти амонатии қарзии навтаъсиси ҶДММ ТАҚХ «Васл» ба Феҳристи ташкилотҳои қарзии узви низоми суғуртаи пасандозҳо шомил гардида, ба он Тасдиқнома дар бораи узвият дар Хазина супорида шуд. Вобаста ба ин, ташкилоти қарзии мазкур тибқи Қонун ба андозаи 0,5 фоизи ҳадди ақалли сармояи оинномавӣ ҳаққи бебозгашти узвиятро ба маблағи 30,0 ҳаз. сомонӣ ба Хазина пардохт намуд.

Ҳамзамон, мутобиқи Қонуни ҶТ "Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ" ташкилотҳои қарзии узви Хазина уҳдадоранд, ки ҳар семоҳа пардохтҳои тақвими бебозгаштро аз рӯи бақияи миёнаи пасандозҳои шахсони воқеӣ (0,1 фоиз барои пасандозҳо бо пули милли ва 0,3 фоиз барои пасандозҳо бо асъори хориҷӣ) ба Хазина пардохт намоянд. Дар соли 2019 тамоюли коҳишёбии воридшавии пардохтҳои тақвими аз ташкилотҳои қарзии узви Хазина, ки аз соли 2015 инҷониб бинобар таъсири бӯҳрони беруна, камшавии теъдоди ташкилотҳои қарзӣ, кам кардани андозаи пардохтҳои тақвими ва диверсификатсияи он оғоз гирифта буд, идома ёфт.

Пардохтҳои тақвимии ҳисобшудаи ташкилотҳои қарзӣ ба Ҳазина дар соли ҳисоботӣ 28,0 млн. сомониро ташкил дод, ки он нисбат ба соли гузашта 8,6 фоиз кам мебошад. Дар баробари ин, пардохтҳои тақвимии воқеан пардохтшудаи ташкилотҳои қарзӣ ҳамагӣ 14,9 млн. сомониро ташкил дод, ки он нисбат ба соли қаблӣ 6,9 фоиз кам мебошад. Қобили қайд аст, ки сабаби фарқияти байни пардохтҳои тақвимии ҳисобшуда ва воқеан пардохташуда бо иҷро нагардидани уҳдадориҳо аз рӯи пардохтҳои тақвимӣ аз ҷониби бонкҳои муаммодор алоқамандӣ дорад.

Пардохтҳои тақвимии ташкилотҳои қарзӣ ба Ҳазина, бо млн. сомонӣ (манбаъ: Ҳазина)

Дар соли ҳисоботӣ уҳдадориҳои бонкҳои муаммодор аз рӯи пардохтҳои тақвимӣ дар назди Ҳазина зиёд шуда, ба санаи 31 декабри соли 2019 маблағи 71,2 млн. сомониро ташкил дод. Аз ҷумла, уҳдадориҳои ҶСК “Тоҷиксодиротбонк” – 35,9 млн. сомонӣ, ҶСК “Агроинвестбонк” – 34,9 млн. сомонӣ ва ҶСП “Бонки рушди Тоҷикистон” – 418,3 ҳаз. сомониро дар бар гирифт. Ҳолати мушқили пардохтпазирии бонкҳои мазкур ва иҷро нагардидани уҳдадориҳо аз рӯи пардохтҳои тақвимӣ бевосита ба вазъи молиявии Ҳазина таъсири манфӣ мерасонад, зеро 46,8 фоизи маблағи пардохтҳои тақвимӣ ба ин бонкҳо рост меояд.

Хазина нисбати ҷой доштани чунин ҳолати ташвишовар мунтазам Бонки миллии Тоҷикистонро хабардор намуда, дар навбати худ ба бонкҳои мазкур барои иҷрои уҳдадориҳо дар назди Хазина огоҳинома дода, тибқи қонун барои рӯёнидани маблағи пардохтҳои дахлдор ба суд мурочиат кардааст. Бояд қайд кард, ки суди иқтисодӣ даъвои Хазина ҷиҳати рӯёнидани пардохтҳои тақвимӣ аз бонкҳои муаммодорро баррасӣ намуда, ҳалномаҳои судиро ба ғоидаи Хазина баровард. Мутаассифона иҷрои санадҳои судӣ аз ҷониби бонкҳои муаммодор ва иҷрочиёни суд бинобар ҷойдоштани мушкилиҳо дар бонкҳои мазкур амалӣ нашуда истодааст.

2.5. Санҷиши ташкилотҳои қарзии узви Хазина

Баҳри таъмини фаъолияти пурсамари низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ ва назорати иҷрои уҳдадориҳои ташкилотҳои қарзӣ, кормандони Хазина дар соли сипаришуда тибқи супоришномаи Бонки миллии Тоҷикистон дар санҷиши нақшавӣ ва мавзӯии 35 ташкилотҳои қарзӣ, аз ҷумла 19 бонк ва 16 ташкилоти амонатии қарзии хурд иштирок намуданд:

Масъалаҳои асосие, ки тибқи тартиби муқарраршуда дар санҷиши ташкилотҳои қарзӣ мавриди баррасӣ қарор дода мешаванд, аз инҳо иборат аст:

1) андоза ва сохтори уҳдадориҳои ташкилоти қарзӣ дар назди пасандоздорон;

2) саривақт ва пурра аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ гузаронидани пардохтҳо ба Хазина;

3) пешбурди баҳисобгирии уҳдадориҳои ташкилоти қарзӣ дар назди пасандоздорон;

4) аз ҷониби ташкилоти қарзӣ пешниҳоди маълумот ба пасандоздорон дар бораи иштироки худ дар низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ, инчунин дар бораи тартиб ва андозаи пардохти ҷубронпулии суғурта аз рӯи пасандозҳои суғурташуда;

5) аз ҷониби ташкилоти қарзӣ ҷойгир кардани маълумот оид ба низоми суғуртаи пасандозҳо дар ҷойҳои барои пасандоздорон намоён, ки дар он хизматрасонии пасандозӣ амалӣ карда мешавад;

б) қобилияти ташкилоти қарзӣ чиҳати омода намудани феҳристи уҳдадориҳои ташкилоти қарзӣ дар назди пасандоздорон тибқи шакл ва дар муҳлати муқарраршуда.

Бояд қайд намуд, ки натиҷаҳои санҷиш нишон дод, ки камбудии асосии ошкоршаванда ин аз ҷониби аксари ташкилотҳои қарзӣ саривақт омода накардан ё ин ки пурра тартиб надодани феҳристи пасандоздориҳои суғурташуда тибқи тартиби аз ҷониби Хазина муқарраршуда ба ҳисоб меравад. Инчунин мушкилии муайян намудани мушаххасоти (идентификатсия) пасандоздорон, дарчи нопурраи маълумоти дорандагони қарзҳои пардохтӣ, дар шартномаҳои пасандозӣ оварда нашудани банди алоҳида оид ба суғурта шудани пасандозҳо ва набудани китоби бақайдгирии суратҳисобҳои пасандозӣ низ ҷой дорад. Хазина аз рӯи натиҷаи санҷишҳои гузаронидашуда ба Бонки миллии Тоҷикистон ва роҳбарияти ташкилотҳои қарзӣ барои бартараф намудани камбудии ҷойдошта тавсияҳои худро дар санадҳои санҷишӣ ирсол намудааст.

3. ТАЪМИНИ ИҶРОИ ДИГАР ВАЗИФАҲОИ ХАЗИНА

3.1. Фаъолияти сармоягузорӣ ва идоракунии маблағҳои Хазина

Яке аз манбаҳои ташаккули дороиҳои Хазина даромади аз фаъолияти сармоягузорӣ ба даст омада ба ҳисоб меравад. Хазина дар соли ҳисоботӣ дороиҳои озоди худро тибқи талаботи Қонун бо мақсади андӯхти маблағҳо, гирифтани даромад ва нигоҳдории арзиши воқеии маблағҳо сармоягузорӣ кард. Бояд қайд кард, ки Хазина тибқи Қонун метавонад танҳо ба коғазҳои қиматноки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, коғазҳои қиматноки Бонки миллии Тоҷикистон ва коғазҳои қиматноки давлатҳои хориҷӣ ё бонкҳои марказии (миллии) хориҷии бонуфуз сармоягузорӣ кунад.

Дар соли 2019 бо назардошти аз ҷониби БМТ маҳдуд гардидани дастрасии иштироки Хазина дар музоядаҳои коғазҳои қиматноки БМТ, Хазина маблағҳои худро асосан ба Векселҳои давлатии хазинадорӣ Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сармоягузорӣ кард. Аз ҷумла,

дар соли ҳисоботӣ Ҳазина дар 12 музоядаҳои фурӯши векселҳои давлатии ҳазинадорӣ иштирок карда, дар 10 музоядаи он ғолиб омад ва дар ҳаҷми 500,0 млн. сомонӣ векселҳои мазкурро харидорӣ намуд.

Даромади фоизи Ҳазина аз ҳисоби хариди векселҳо 1 360,9 ҳаз. сомониро ташкил дод, ки он нисбат ба соли гузашта 2,7 маротиба зиёд мебошад. Дар соли ҳисоботӣ ду музоядаи Векселҳои давлатии ҳазинадорӣ Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, бинобар сабаби қонун набудани меъёри фоизи пешниҳодшуда баргузор нагардид.

Даромади фоизи Ҳазина аз сармоягузорӣ ба қоғазҳои қиматнок, бо ҳаз. сомонӣ (манбаъ: Ҳазина)

Даромаднокии фоизи солона аз рӯи Векселҳои давлатии ҳазинадорӣ Вазорати молия бениҳоят паст ва бо арзёбии воқеӣ манфӣ буда ҳамагӣ 0,99 фоизро ташкил дод, ҳол он ки даромаднокии миёнавазни фоизи солона аз рӯи қоғазҳои қиматноки Бонки миллии Тоҷикистон ба 13,7 фоиз баробар буд. Вале, бо назардошти сарчашмаи ягонаи сармоягузорӣ будани Векселҳои давлатии ҳазинадорӣ, Ҳазина дар музоядаҳои он бо меъёри 0,99 фоиз иштирок намуд.

Даромаднокии миёнавазани коғазҳои қиматнок, бо %

(манбаъ: БМТ, Ҳазина)

Зикр намудан лозим аст, ки бо мақсади таъмини риояи принципҳои идоракунӣ корпоративӣ ва идоракунӣ хавфҳо, дар Ҳазина мутобиқи Сиёсати сармоягузори Ҳазина Кумитаи сармоягузорӣ ташкил дода шуд. Тибқи Низомномаи он Кумита барои идоракунӣ босамари раванди сармоягузорӣ, баррасии масъалаҳои ба сармоягузори маблағҳои озоди Ҳазина вобаста ва чиҳати қабули қарори дахлдор оид ба сармоягузори маблағҳо фаъолият менамояд.

3.2. Фаъолияти ташвиқотӣ ва робита бо ҷомеа

Таблиғот ва ташвиқоти аҳоли оид ба моҳият ва нақши низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ ва ба ин васила таҳкими боварии омма ба низоми бонкӣ яке аз вазифаҳои асосӣ ба ҳисоб рафта, аз ҷониби Ҳазина якҷанд корҳои муҳим ба анҷом расонида шуд.

Дар давоми соли ҳисоботӣ Ҳазина оид ба масъалаҳои мухталифи соҳа, аз ҷумла оид ба вуқӯъ омадани ҳолати суғуртавӣ дар ташкилотҳои қарзии узви Ҳазина, тағйиротҳо дар низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ, оид ба феҳристи ташкилотҳои қарзӣ - узви Ҳазина, нишондиҳандаҳои таҳлилий, маълумот оид ба

суғуртакунии пасандозҳо ва ахборот вобаста ба фаъолияти Хазина маълумот омода карда, мунтазам дар сомонаи худ (www.idif.tj) ҷойгир намуд.

Илова бар ин, аз ҷониби кормандони Хазина дар расонаҳои таҳлилию хабарии воситаҳои ахбори умум, аз ҷумла дар маҷаллаи таҳлилии бонкии “Бонқдорӣ Тараққиёт Ҷаҳонишавӣ” мақола оид ба нақши низоми суғуртаи пасандозҳо дар таъмини суботи молиявӣ интишор карда шуданд.

Хазина бо мақсади баланд бардоштани маърифати молиявии аҳоли дар якҷоягӣ бо ташкилотҳои қарзӣ як қатор чорабиниҳо, аз қабили озмун ва иқдомҳои марбут ба ҷалби пасандозҳо, ташкили вохӯриҳо бо аҳоли оид ба фаҳмонидани моҳияти суғуртаи пасандозҳо, пахш намудани маводҳои таблиғотию ташвиқотӣ оид ба амалиётҳои пасандозӣ дар воситаҳои ахбори умумро амалӣ намуд.

Бо мақсади ҷоннок намудани қорҳои таблиғотӣ ва ташвиқоти ҷомеа мутахассис оид ба робита бо ҷомеа ба қор қабул гардида, лоиҳаи “Барнома оид ба интишори маълумот барои оммаи васеъ дар бораи нақши низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ” омода карда шуд.

Баҳри баланд бардоштани сатҳи огоҳии аҳоли оид ба низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ маводҳои таблиғотӣ (рекламавӣ) барои телевизион ва алоҳида барои радио таҳия карда шуд. Барои ҷойгир кардани маводҳои таблиғотӣ дар телевизион ва радио бо телевизиони “Шабаккаи яқум”, “Ҷаҳоннамо”, Телевизиони вилояти Суғд ва бо радиои “Имрӯз” шартнома баста шуд, ки аз рӯи баҳодихии ташкилотҳои тадқиқотӣ ин воситаҳои иртибот зиёда аз 70 фоизи аҳолии Тоҷикистонро фаро мегиранд.

Ҳамзамон, бо ин мақсад таҳия ва ҷопи буклетҳо ва нишонҳои худрасп бо назардошти инъикоси ангораи (логотип) нави Хазина таҳия карда шуд, ки он дорои маълумоти муфассал дар бораи низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ мебошад.

3.3. Такмили қонунгузорӣ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Хазина

Дар соли ҳисоботӣ такмили қонунгузории Хази́на ва низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ, ҷиҳати ҷавобгӯ намудани санадҳо ба талаботҳои муосир идома ёфт. Дар ин робита, аз ҷониби Хази́на ба санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ тағйиру иловаҳои дахлдор ворид карда шуда, лоиҳаҳои як қатор санадҳои меъёрии ҳуқуқии нав таҳия ва аз ҷониби Шӯрои нозирони Хази́на тасдиқ карда шуданд, аз он ҷумла:

- тағйиру иловаҳо ба Тартиби таҳия ва пешниҳоди ҳисоботи №2-Х “Маълумот оид ба сохтори пасандозҳои суғурташудаи шахсони воқеӣ дар Хази́наи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ”;

- Низомнома дар бораи Кумитаи сармоягузории Хази́наи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ;

- Методикаи баҳодиҳии андозаи ҳадди ақали кифоятии маблағи Хази́наи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ”;

- Тартиби гузаронидани санҷиши фаъолияти ташкилотҳои қарзӣ оид ба суғуртаи пасандозҳо;

- Тартиби аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ пешниҳоди маълумот ба пасандоздорон оид ба низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ.

Илова бар ин, дар санаи 9 апрели соли 2019 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи боҷи давлатӣ»» мавриди амал қарор гирифт. Мутобиқи тағйиру иловаҳои воридшуда, Хази́на аз пардохти боҷи давлатӣ дар судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи даъвоҳои ситонидани ҳаққи узвият, пардохтҳои тақвимӣ ва ноустуворона аз ташкилотҳои қарзии аъзои Хази́на озод карда шуд.

3.4. Ҳамкориҳои байналмилалӣ

Хази́на дар соли ҳисоботӣ ҳамкориҳои судмандро бо ташкилотҳои молиявии байналмилалӣ, аз ҷумла Бонки Ҷаҳонӣ, Хази́наи Байналмилалии Асёр, Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд, Бонки Осиёгии Рушд вусъат дод.

Дар доираи лоиҳаи кӯмаки техникийи Бонки Ҷаҳонӣ “Оид ба баланд бардоштани сатҳи суғуртакунии пасандозҳо”, дар соли ҳисоботӣ ҳайати кории Бонки Ҷаҳонӣ ҷиҳати татбиқи қисматҳои ба

нақша гирифташудаи лоиҳа чор маротиба ба Хазина ташриф оварданд.

Бояд қайд намуд, ки давраи татбиқи лоиҳаи мазкур солҳои 2017-2019-ро дар бар гирифта, дар соли сипаришуда он хотима ёфт. Лоиҳаи кумаки техникӣи Бонки Ҷаҳонӣ масъалаҳои зерини пурзӯр намудани иқтисодии Хазинаро дар бар гирифт:

- васеъ намудани сатҳи фарогирии пасандозҳо аз ҷониби Хазина;
- такмили сиёсати сармоягузорӣ ва идоракунии маблағҳои Хазина;
- баҳодихии андозаи ниҳой ва сатҳи ақали захираҳои Хазина;
- такмили тартиби қонунҳои гардонидани талаботи Хазина аз ҷониби ташкилоти қарзии барҳамдодашуда;
- тақвияти омодагии Хазина ба ҳолатҳои суғуртавӣ дар раванди пардохти ҷубронпулӣ ба пасандоздорон;
- таҳия тартиби механизми маблағгузорию касри Хазина;
- иштироки Хазина дар раванди батанзимдарории ташкилотҳои қарзӣ, бахусус пешниҳоди тавсияҳо дар бораи таҳияи лоиҳаи дастур оид ба ваколати нави Хазина “сандуқи пулӣ ҷамъ”, ки паҳлуҳои иштироки Хазинаро дар раванди батанзимдарории ташкилотҳои қарзӣ пешбинӣ менамояд;
- таҳияи лоиҳаи Ёддошти хусни тафохум (Меморандуми ҳамкорӣ) байни Бонки миллии Тоҷикистон ва Хазина;
- таҳия ва такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, лоиҳаи тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи суғуртаи пасандозҳои шахсонӣ воқеӣ” ва дигар қонунҳои дахлдор.

Ҷамаи компонентҳои мазкур мавриди баррасӣ қарор дода шуда, аз ҷониби коршиноси Бонки Ҷаҳонӣ нисбат ба онҳо тавсияҳо бо назардошти таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ пешниҳод гардиданд. Аз рӯи натиҷаи ҳамкорӣ бо коршиносони Бонки Ҷаҳонӣ лоиҳаҳои пешакии санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор омода карда шуд.

Хазина дар соли 2019 бо намояндагони дигар ташкилотҳои молиявии байналмилаӣ, аз ҷумла ХБА, БАТР ва БОР бо мақсади ривож додани ҳамкориҳои дучониба якҷанд вохӯриҳо гузаронид. Дар рафти ин вохӯриҳо масъалаҳои дарёфти кӯмаки техникӣ ва дар ин ҷода муайян намудани самтҳои асосии ҳамкориҳо ва лоиҳаҳои имконпазир, аз он ҷумла дар самти дастгирии механизми маблағгузорию касри

Ҳазина, беҳтар намудани корҳои таблиғотӣ ва ташвиқотӣ оид ба низоми суғуртаи пасандозҳо, идоракунии босамари дорониҳо ва рушди бозори коғазҳои қиматнок, баланд бардоштани сатҳи тайёрии касбӣ ва малакаи кории кормандони Ҳазина мавриди муҳокима қарор дода шуданд.

Ҳазина дар соли ҳисоботӣ бо кишварҳои узви Кумитаи минтақавии Авросиёи Ассотсиатсияи байналмилалӣ суғуртакунандогони пасандозҳо (IADI) низ ҳамкориҳои судмандро идома дод. Ҳайати Кумитаи минтақавии Авросиё айни замон аз 7 аъзо ва 3 мушоҳид иборат аст.

Бояд зикр намуд, ки Ҳазина дар Кумитаи мазкур ба сифати мушоҳид фаъолият менамояд. Дар соли ҳисоботӣ роҳбарияти Ҳазина дар семинари техникӣ, ки аз ҷониби Агентии суғуртакунии пасандозҳои Федератсияи Русия аз санаи 25 то 28 июни соли 2019 дар ш. Санкт-Петербург (Федератсияи Русия) дар доираи ҷаласаи солони Кумитаи минтақавии Авросиёи Ассотсиатсияи байналмилалӣ суғуртакунандогони пасандозҳо ва конференсияи байналмилалӣ “Суғуртакунии пасандозҳо ва барҳамдиҳии бонкҳо: меъёрҳо, таҷрибаи пешқадам ва навоариҳо” баргузор гардид, иштирок намуд. Иштирок дар ҷаласаҳои КМА ба Ҳазина имкон медиҳад, ки фаъолияти худро дар самти омӯзиши таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ оид ба суғуртакунии пасандозҳо, самаранок ва устувор намудани низоми миллии суғуртакунии пасандозҳо, рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ байни ташкилотҳои суғуртакунии пасандозҳо ривоч диҳад.

3.5. Сохтори ташкилӣ ва кормандони Ҳазина

Сохтори ташкилии Ҳазина аз Шӯрои нозирон, Раис ва кормандони Ҳазина иборат аст. Мақоми олии идоракунии Ҳазина Шӯрои нозирони Ҳазина мебошад, ки барои назорати умумии фаъолияти Ҳазина масъул мебошад.

Раиси Ҳазина барои идоракунии фаъолияти ҷории Ҳазина ва иҷрои қарорҳои Шӯрои нозирони Ҳазина масъул мебошад.

Ба санаи 31 декабри соли 2019 ҳайати кормандони Хази́на мутобиқи ҷадвали вазифавӣ аз 9 нафар корманд иборат аст: Раис, муовини Раис, сармуҳосиб, сариқтисодчӣ, иқтисодчии пешбар, иқтисодчӣ, ҳуқуқшинос, мутахассис оид ба кор бо ҷомеа ва ронанда.

Ҷиҳати ҷоннок намудани корҳои таблиғотӣ ва ташвиқот дар ҷомеа оид ба низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ дар соли сипаришуда як нафар мутахассис оид ба робита бо ҷомеа тариқи озмун ба кор қабул гардид. Вобаста ба ин, ҳайати кормандони Хази́на нисбат ба соли қаблӣ ба як нафар зиёд карда шуд.

Дар шароити кунунӣ, бо дарназардошти ҷой доштани мушкилиҳо дар низоми бонкӣ, вазифаҳои Хази́на дар таъмини суботи молиявии кишвар ва нақши он дар таҳкими боварии аҳоли ба низоми бонкӣ зиёд мегардад. Бинобар ин, зиёд гардидани ваколатҳои Хази́на ва иштироки он дар таъмини суботи молиявӣ, минбаъд таҷдиди сохтори ташкилӣ, аз он ҷумла зиёд намудани ҳайати кормандони Хази́наро тақозо менамояд.

Вобаста ба ин, аз ҷониби коршиносони Бонки Ҷаҳонӣ низ дар доираи лоиҳаи кӯмаки техникӣ “Оид ба баланд бардоштани сатҳи суғуртакунии пасандозҳо” иқтидори Хази́на нокифоя арзёбӣ карда шуда, ҷиҳати пурзӯр намудани иқтидори Хази́на, ҷорӣ намудани рукнҳои идоракунии корпоративӣ ва идоракунии хавфҳо, инчунин ворид намудани тағйирот ба сохтори ташкилии Хази́на тавсияҳо дода шуд. Аз ҷумла пешниҳод гардид, ки дар ҷадвали вазифавии Хази́на воҳидҳои кори зерин ворид карда шавад: аудиторҳои дохилӣ, мутахассис оид ба хавфҳо ва сармоягузорӣ, мутахассис оид ба кормандон ва мутахассис оид ба технологияҳои иттилоотӣ.

4. НАҚШАҲОИ ХАЗИНА БАРОИ СОЛҲОИ 2020 - 2022

Хази́на ҷиҳати беҳтар намудани низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ ва афзун намудани эътимоди аҳоли ба низоми бонкии кишвар тасмим гирифтааст, ки дар солҳои 2020 - 2022 фаъолияти худро дар самти иҷрои тадбирҳои зерин пурзӯр намояд:

- омодагӣ ба эътимодияти амалӣ гаштани ҳолатҳои суғуртавӣ;
- тақмили раванди пардохти ҷубронпулӣ ба пасандоздорон;
- таҳкими сохтори идоракунии корпоративӣ;

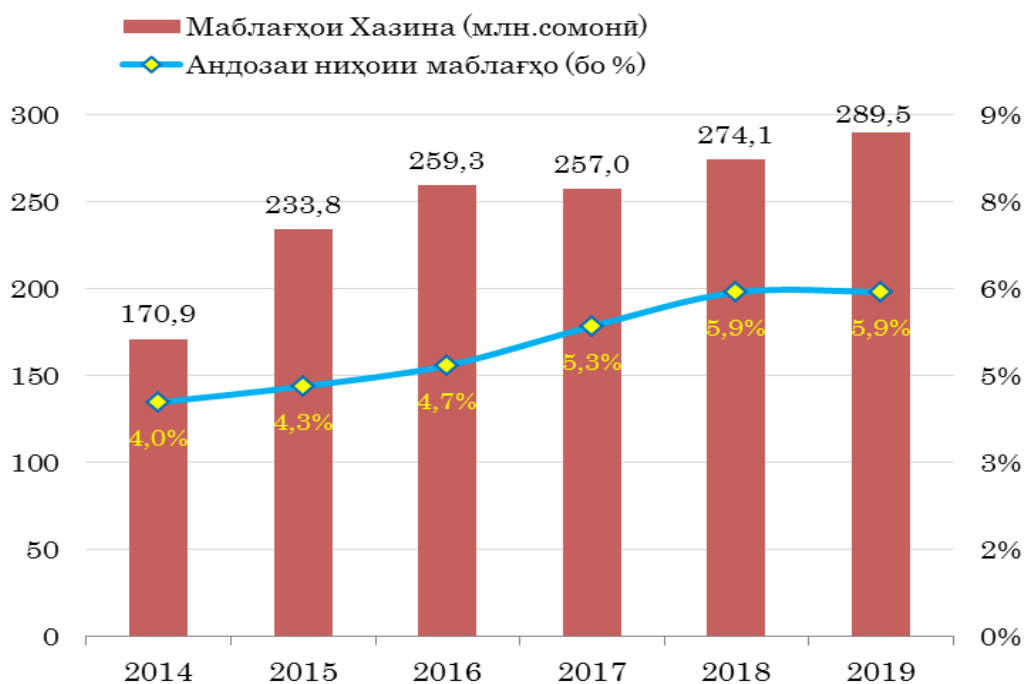
- пурзур намудани баҳодихӣ ва таҳлили хавфҳо;
- идоракунии босамари дороиҳо ва зиёд намудани захира барои ҷуброни пасандозҳо;
- васеъ намудани сатҳи фарогири суғуртаи пасандозҳо;
- такмили қонунгузорӣ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ;
- таблиғот ва ташвиқоти моҳияти низоми суғуртаи пасандозҳо.

5. ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ ХАЗИНА

Ба ҳолати 1 январи соли 2020 тибқи ҳисоботи тавозунӣ дороиҳои Хазина 289,5 млн. сомониро ташкил доданд, ки он нисбат ба ҳамин санаи соли гузашта 15,5 млн. сомонӣ ё худ 5,6 Ҷоиз зиёд мебошад. Таҳлилно нишон медиҳанд, ки афзоиши нисбатан сусти сатҳи дороиҳои Хазина аз як тараф асосан бо қоҳиш ёфтани воридшавии пардохтҳои тақвимӣ (ниғ. ба банди 1.4) ва аз дигар тараф бо афзоиши уҳдадориҳои Хазина дар назди пасандоздорон аз рӯи пардохти ҷубронпулӣ вобаста аст.

Дороиҳои Хазина, бо млн. сомонӣ

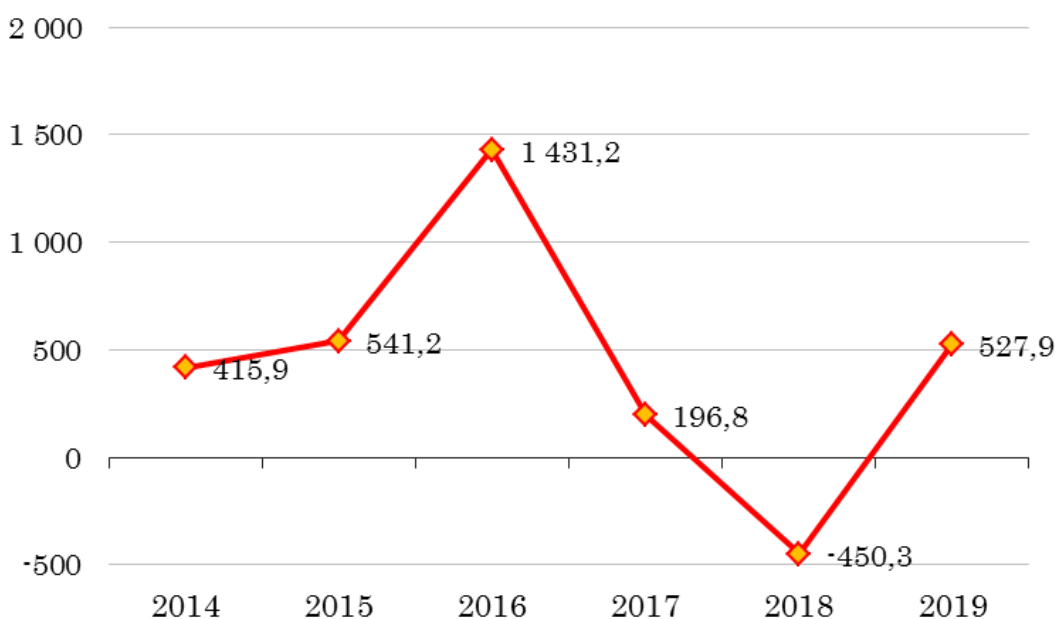
(манбаъ: Хазина)

Андозаи ниҳоии маблағи Ҳазина 5,9 фоизро ташкил намуд, ки он тибқи қонун дар ҳаҷми 7,0 фоизи ҳаҷми умумии пасандозҳои шахсони воқеӣ, ки дар ташкилотҳои қарзӣ мавҷуд аст, муқаррар карда шудааст.

Дороиҳои Ҳазина асосан аз бақияи маблағҳо дар суратҳисобҳои захиравии Ҳазина дар Бонки миллии Тоҷикистон, сармоягузори маблағҳо ба Векселҳои давлатии хазинадории Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва даромад аз сармоягузори иборат аст. Уҳдадории Ҳазина аз аъзоҳои кормандон ба иттифоқи касаба ва аудити ҳисоботи молиявии Ҳазина иборат буда, бақияи он 26,6 ҳаз. сомониро ташкил менамояд. Сармояи Ҳазина дар интиҳои соли 2019 маблағи 289,5 млн. сомониро ташкил дода, асосан аз ҳисоби пардохтҳои ташкилотҳои қарзӣ афзуд.

Даромади софи Ҳазина, бо ҳаз. сомонӣ (манбаъ: Ҳазина)

Дар соли ҳисоботи даромади фоизии Ҳазина ба маблағи 1 360,9 ҳаз. сомонӣ асосан аз ҳисоби сармоягузори ба векселҳои давлатии хазинадории Вазорати молия ба даст оварда шудааст. Даромадҳои дигари Ҳазина, ки аз ноустуворонаи пардохткардаи ташкилотҳои қарзӣ ва даромад аз азнавбаҳодиҳии асъори хориҷӣ иборат аст, дар соли ҳисоботи маблағи 427,7 ҳаз. сомониро ташкил намуд. Харочотҳои амалиёти Ҳазина дар соли 2019 мутобиқи харҷномаи аз ҷониби

Шӯрои нозирони Ҳазина тасдиқшуда амалӣ карда шуд. Маблағи умумии хароҷоти Ҳазина дар соли ҳисоботӣ 1 260,8 ҳаз. сомони ро ташкил намуд, ки он 96,9 фоизи хароҷотҳои банақшагирифта ро ташкил медиҳад.

Ҳазина фаъолияти молиявии худ ро дар соли 2019 бо фоида ба маблағи 527,9 ҳазор сомонӣ ҷамъбаст намуд, ки он соли гузашта ба маблағи 450,3 ҳаз. сомонӣ манфӣ ба амал омада буд.

Санҷиши фаъолияти молиявии Ҳазина барои соли 2019 аз ҷониби ширкати аудитории ҶДММ “Консултант аудит” гузаронида шуд. Тибқи хулосаи ширкати аудиторӣ фаъолияти молиявии Ҳазина дар соли 2019 хуб баҳо дода шуда, харҷномаи Ҳазина, ки аз тарафи Шӯрои нозирони Ҳазина тасдиқ гардида буд, риоя карда шудааст.

Замимаҳо

- 1) Тавозуни муҳосибавии Ҳазина ба ҳолати 31 декабри соли 2019
- 2) Ҳисоботи маҷмӯии фоида ва зиёни Ҳазина ба ҳолати 31 декабри соли 2019
- 3) Тавозуни воситаҳои гардони Ҳазина ба ҳолати 31 декабри соли 2019
- 4) Ҳисобот оид ба тағйиротҳо дар сармоҷи Ҳазина ба ҳолати 31 декабри соли 2019
- 5) Феҳристи ташкилотҳои қарзии узви низоми суғуртаи пасандозҳо ба ҳолати 31 декабри соли 2019

Тавозуни муҳосибавии Хазиначи суғуртаи пасандозҳои шахсонӣ воқеӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2019 (сомонӣ)

	31.12.2018	31.12.2019
Дороиҳо		
Воситаҳои пулӣ ва ҳамаарзиши онҳо	89 260 202	169 601 011
Дороиҳои молиявии то муҳлати пардохт нигоҳдошташуда	184 538 193	119 700 450
Ғоизҳои ҳисобшуда барои гирифтани	179 538	130 024
Лавозимоти истифоданашудаи дафтардорӣ	2 972	3 550
Ҳароҷотҳои қаблан пардохтшуда	1 115	28 723
Воситаҳои асосӣ	65 981	68 348
Дороиҳои ғайримоддӣ	12 585	11 327
Ҷамъ дороиҳо	274 060 586	289 543 433
Уҳдадориҳо		
Дигар уҳдадориҳо - пули миллий	1 633	26 633
Ҷамъ уҳдадориҳо	1 633	26 633
Сармоя		
Сармояи пардохтшудаи саҳомӣ	590 232	590 232
Сармояи изофа	1 940 286	1 970 285
Захира барои ҷуброни пасандозҳои суғурташуда	271 781 935	286 878 762
Ғоидаи тақсимнашуда	-253 500	77 521
Ҷамъ сармоя	274 058 953	289 516 800
Ҷамъан уҳдадориҳо ва сармоя	274 060 586	289 543 433

**Ҳисоботи маҷмӯии фоида ва зиёни Ҳазинаи суғуртаи пасандозҳои
шахсони воқеӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2019 (сомонӣ)**

	31.12.2018	31.12.2019
ДАРОМАДҲО		
Даромади фоизӣ	512 143	1 360 869
Даромади дигари амалиётӣ	26 181	129 998
Даромад (зарар) аз рӯи тағйирёбии қурби асъор	0	297 749
Ҷамъ даромадҳо	538 324	1 788 616
ХАРОҶОТҲО		
Хароҷоти фоизӣ	0	0
Хароҷотҳои амалиётӣ	-988 664	-1 260 755
Ҷамъ хароҷотҳо	-988 664	-1 260 755
Фоидаи (- зиёни) соф дар давра	-450 340	527 861

**Тавозуни воситаҳои гардони Хазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони
воқеӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2019 (сомонӣ)**

	31.12.2018	31.12.2019
Ҳаракати воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ		
Пардохти ҳаққи узвият	480 000	30 000
Пардохтҳои тақвими ташкилотҳои қарзӣ	18 092 214	15 090 282
Фоизи (дисконти) гирифташуда аз рӯи коғазҳои қиматнок	436 844	1 410 383
Бозгашти ҷубронпулии пардохтшуда аз ҷониби ташкилотҳои қарзии барҳамдодашуда	51 955	110 000
Дигар даромадҳо	26 180	129 997
Харочотҳои амалиётӣ	-978 678	-1 215 142
Пардохти комиссия ба бонк-агентҳо	-9 655	-3 337
Пардохти бочи давлатӣ	-122 167	-5 419
Пардохти ҷубронпулии суғурта	-973 548	-305 848
Пешпардохти ҷубронпулии суғурта	0	-27 892
Бозгашти ҷубронпулии пардохтнашуда	0	5 552
Тағйирёбии софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ	17 003 145	15 218 576
Ҳаракати воситаҳои пулӣ аз фаъолияти сармоягузорӣ		
Хариди амвол ва таҷҳизот	-729	-13 079
Харидории таҷҳизотҳои корӣ	0	-182
Харидории дориҳои ғайримоддӣ	-11 000	0
Даромад аз фурӯши моликият ва таҷҳизотҳо	0	0
Харидории коғазҳои қиматнок	-309 226 162	-448 876 686
Бозгашти воситаҳои пулии ба коғазҳои қиматнок сармоягузоришуда	174 563 156	513 714 430
Тағйирёбии софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти сармоягузорӣ	-134 674 735	64 824 483
Ҳаракати воситаҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ		
Барориши саҳмияҳои оддӣ	0	0
Суди саҳмияҳои оддӣ	0	0
Тағйирёбии софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ	0	0
Тағйирёбии қурби асъор	2 319	297 749
Тағйирёбии софи воситаҳои пулӣ	-117 669 271	80 340 808
Воситаҳои пулӣ дар аввали сол	206 929 474	89 260 203
Воситаҳои пулӣ дар охир сол	89 260 203	169 601 011

**Ҳисоботи оид ба тағйиротҳо дар сармоияи Ҳазинаи суғуртаи
пасандозҳои шахсони воқеӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2019 (сомонӣ)**

	Сармоияи саҳҳомии пардохтшуда	Фоида/зарари тақсимнагашт а	Сармоияи изофа	Захира барои чуброни пасандозҳои суғурташуда	Ҷамъ
Бақия ба санаи 31.12.2018	590 232	-253 500	1 940 286	271 781 935	274 058 953
Фоидаи солона	0	527 861	0	0	527 861
Зиёдшавии сармоияи изофа	0	0	30 000	0	30 000
Зиёдшавии захира барои чуброни пасандозҳои суғурташуда	0	0	0	15 090 282	15 090 282
Истифодаи захира барои чуброни пасандозҳои суғурташуда (чубронпулӣ)	0	0	0	-300 296	-300 296
Бозгашти маблағи захира барои чуброни пасандозҳои суғурташуда	0	0	0	110 000	110 000
Гузаронидани фоидаи солҳои гузашта ба захира барои чуброни пасандозҳои суғурташуда	0	-196 840	0	-196 840	0
Бақия ба санаи 01.01.2019	590 232	77 521	1 970 286	286 878 761	289 516 800

ФЕҲРИСТИ

ташкilotҳои қарзии узви низоми суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ
ба ҳолати 31 декабри соли 2019

№	Номгӯи ташкилоти қарзӣ	Тасдиқнома	Суроғаи ташкилоти қарзӣ
	Бонкҳо		
1	ҶСК "Агроинвестбанк"	001	ш. Душанбе, хиёбони С. Шерозӣ, 21
2	ҶСК "Ориёнбанк"	002	ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 95/1
3	ҶСК "Тоҷикодиротбанк"	003	ш. Душанбе, кучаи Бехзод, 47
4	ҶСК "Бонки Эсхата"	006	ш. Хучанд, кучаи Гагарина, 135
5	ҶСП "Аввалин бонки молиявии хурд"	007	ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 105
6	ҶСП "Кафолатбанк"	009	ш. Душанбе, хиёбони ак.Раҷабовҳо 4/1
7	ҶСП "Бонки рушди Тоҷикистон"	010	ш. Душанбе, кучаи Пушкин, 20
8	ҶСП "Халиқ Бонк Тоҷикистон"	011	ш. Душанбе, кучаи Айни, 24 "а"
9	ҶСП "Спитамен Бонк"	013	ш. Душанбе, кучаи Шамсӣ 4
10	ҶСП Бонки "Арванд"	025	ш. Хучанд, хиёбони И. Сомони 1А
11	ҶСП "Бонки фаръии БМП Покистон дар Тоҷикистон"	042	ш. Душанбе, кучаи Айни 48
12	ҶСП "Бонки байналмилалии Тоҷикистон"	055	ш. Душанбе, кучаи Бухоро 27
13	ҶСП "Бонки Осие"	057	ш. Душанбе, кучаи Бухоро 43
14	ҶСК "Коммерсбонки Тоҷикистон"	058	ш. Душанбе, н. Сино к. Ҷ. Расулов 10
15	Шуъбаи бонки "Тичорат"-и ҶИЭ	060	ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 88
	Ташкilotҳои амонатии қарзии хурд		
16	ҶСП ТАҚХ "Ҳамров"	016	ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ 172/2. х., 29
17	ҶДММ ТАҚХ "Тамвил"	019	ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ 127
18	ҶДММ ТАҚХ "Фазо С"	020	ш. Душанбе, к. Деҳи боло 180
19	ҶДММ ТАҚХ "Финка"	022	ш. Душанбе, к. Ҷ. Расулов 9
20	ҶДММ ТАҚХ "Зудамал"	023	ш. Душанбе, к.М.Турсунзода, 3/1
21	ҶДММ ТАҚХ "Матин"	026	ш. Хучанд, кучаи Шарқ 84
22	ҶДММ ТАҚХ "Арғун"	027	ш. Душанбе, кучаи Фотех Ниёзӣ 36
23	ҶДММ ТАҚХ "Душанбе Сити"	030	ш. Душанбе, кучаи Соҳили 5
24	ҶДММ ТАҚХ "Тичорат қарз"	033	ш. Душанбе, кучаи М. Турсунзода 3
25	ҶДММ ТАҚХ "Сомон-Тичорат"	038	ш. Душанбе, кучаи Н. Қарабоев, 58
26	ҶДММ ТАҚХ "Азизӣ-Молия"	041	ш. Хучанд, кучаи Ленин 203 Б
27	ҶСП ТАҚХ "Имон Интернешнл"	044	ш. Хучанд, мик-р. 17, иншооти 2
28	ҶДММ ТАҚХ "Тезинфоз"	045	ш. Душанбе, кучаи Айни 7
29	ҶСП ТАҚХ "Ҳумо"	046	ш. Душанбе, кучаи Н. Қарабоев 148/1
30	ҶСП ТАҚХ "СМТ-Сармоя"	047	ш. Душанбе, кучаи Шевченко 46
31	ҶДММ ТАҚХ "Сарват М"	049	ш. Душанбе, кучаи Советӣ, 18
32	ҶДММ ТАҚХ "Тичорат"	051	ш. Душанбе, кучаи И. Сомонӣ, х. 6
33	ҶДММ ТАҚХ "Амонат - Қарз"	053	ш. Душанбе, кучаи А. Пушкин 85
34	ҶДММ ТАҚХ "Рушди Ориён"	054	ш. Панҷакент, хиёбони Рӯдакӣ 14
35	ҶДММ ТАҚХ "Алиф Сармоя"	056	ш. Душанбе, кучаи Ф.Ниёзӣ 51
36	ҶСП ТАҚХ "Ардо -Капитал"	059	ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 22
37	ҶДММ ТАҚХ "Васл"	061	ш. Душанбе, кучаи Зебунисо 1